

Tanec na hladině

Jezírko bez leknínu je jako bez Vesuvu Neapol a Florencie bez nahého Davida...
Nic podobného byste neměli dopustit.

Text: Bedřich Králík

Bájný silák Herakles nechal svou kůži hřát teplem mnoha spanilých náručí. (Za jedinou noc prý dokonce učinil matkami čtyřicet devět z padesáti dcer krále Thespia; ta poslední se odmítla zúčastnit. Inu hrdina, každým coulem svého hrdinského těla.) Stejně snadno, jak milenky získával, je však i opouštěl. Jedna z nich, něžná vodní nymfa, raněna smutkem a žárlivostí, se vrhla do řeky, aby svůj žal ukončila. Milosrdní bohové ji povznegli na hladinu a proměnili v květinu bílou jako opuštěné lože: leknín. Ostatně, jeho květ vypadá jako korunka nějaké vodní víly, která se právě na chvíli potopila pod hladinu. Potěšte se jím, ale raději nečekejte, až se majitelka vynoří. Je plachá, jak vodní žínky bývají... A na dno se pro jistotu nedívejte. Pověst o utopené nymfě nejspíš znal Aristotelův žák Theofrastos, považovaný za zakladatele botaniky. Dal leknínu jméno, které latináci používají dodnes: Nymphaea.

DO HLUBIN, ČI NA MĚLČINU?

Pokud však nechcete podlehnout kouzlu dávných bájí a rádi byste pár „vilich“ květů nechali kolébat na vlnkách svého jezírka, budete se ke dnu přece jenom muset vydat. Aspoň pomyslně. Existují totiž stovky odrůd leknínů, ale jen některým se u vás bude dařit. Ty správné vyberete podle hloubky vody, kterou pro ně máte k dispozici. Teprve pak si můžete všimnout barev, velikosti květů a v neposlední řadě také mrazuvzdornosti... Pokud tohle doporučení neuposlechnete, něžných květů se nedočkáte.

Vyberete si určitě. Většinou odrůd vyhovuje výška vodního sloupce (jak se učeně říká) 40 až 60 centimetrů, ale lze najít i „miniatury“, jimž bude dobře v dvacetimetrové nádobě na balkoně, či giganty, kteří zvládnou ponoření do metrové hlubiny. Ostatně – příliš hluboké jezírko není žádný problém: koš s leknínem přece snadno můžete podložit pyramidou z kamenů. Nezapomeňte přitom, že číslo, které je uvedeno na štítku u rostliny, neznamená hloubku dna, nýbrž vzdálenost „srdéčka“ rostliny od hladiny.

Ona ví, kam za lekniny

Do Průhonice!

Tisíc slov nevydá za jediný pohled. Chcete-li se pokochat krásou leknínů (a přitom vybrat tu správnou odrůdu do svého vodního království), vypravte se do Průhonice, do botanické zahrady Chotobuz. Sběrka, která sdružuje na dvě stovky odrůd, je nejkrásnější v červnu, když vypukne epidemie kvetení. Za pohled však stojí po celé léto... a vlastně až do prvního mrazu, který zavře hladinu nad posledními, opozdílymi květy. (Zahrada je přístupná od května do konce srpna v pracovních dnech od 8 do 17 hodin. Ve dnech otevřených dveří vás rádi přivítají i o víkendu.)

SLUNCE, TEPLA, KLID...

Lekniny (ovšem jen ty mrazuvzdorné) můžete zasadit rovnou do půdy na dně. Snadnější, a v malých nádržích vůbec schůdnější, však je pěstování v koších pro vodní rostliny. Vyberte pro ně slunné místo s klidnou, teplou vodou (a nesázejte tedy příliš časně: nejdříve začátkem června, až se voda dostatečně prohřeje). Substrát – nejlépe ten pro lekniny nebo jílovitou zeminu s příměsí vyzrálého kompostu – zasypte vrstvou oblázků, aby ho nevyplavovala voda. A nezapomeňte své nymfě dopřát dostatek místa: pro jednu rostlinu vyhraďte alespoň jeden metr čtvereční hladiny. Na zimu lekniny schovejte: buď do hloubky, nebo do domu. Otužilé odrůdy přečkají zlý čas v nezámrzné hloubce – což znamená alespoň 60 centimetrů nad povrchem substrátu. Máte-li však mělké jezírko nebo některý z tropických druhů, přestěhujte rostliny do domu. V chladném sklepě, kde však nemrzne, beze škod dospějí až do jara.

Ona ví, jak na květiny

PROČ LEKNÍNY NEKVETOU... A CO S TÍM?

Příčin takové liknavosti může být několik. Naštěstí není těžké je napravit.

Špatná hloubka

Zkontrolujte údaj na etiketě, a pokud rostlinu trápíte na mělčině nebo naopak v hlubině, přestěhujte ji. Neklamnou známkou příliš mělké výsadby jsou listy „trčící“ nad hladinu.

Nedostatek světla

Lekniny mají rády slunce: potřebují ho alespoň šest hodin denně. Je-li hladina jezírka částečně zastíněná, zkuste pro leknín najít slunnější místo.

Nedostatek živin

Každý rok na jaře zapíchněte do substrátu tyčinku hnojiva pro lekniny (např. Nympha-Flor, Velda...).

Neklidná voda

Vodopády a vodotrysky ruší. Musíte se rozhodnout: buď lekniny, nebo voda v pohybu. Ani druhá možnost není špatná – existuje přece tolik rostlin, kterým je dobře v potocích...

Příliš bujné rostliny

Starší, rozrostlé lekniny se už nevejdou do svého koše. Na jaře je vyjměte, rozdělte kořenový bal a znovu zasadte.

